

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2686/2022
09.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Ивановић, адвокат из ..., против туженог „НИС“ а.д. Нови Сад, чији је пуномоћник Никола Шијан, адвокат из ..., ради утврђења ништавости анекса уговора о раду, поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1045/22 од 21.03.2022. године, у седници одржаној дана 09.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1045/22 од 21.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1156/2021 од 21.11.2021. године у ставу првом изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца. У ставу другом изреке утврђено је да је Анекс 12 уговора о раду број .. од 01.06.2006. године од 29.01.2021. године број ... од 29.01.2021. године незаконит. У ставу трећем изреке поништено је као незаконито решење број ... од 24.02.2021. године, којим је тужени тужиоцу отказао Уговор о раду број .. од 01.06.2006. године, са свим пратећим важећим анексима и којим му је престао радни однос код туженог. У ставу четвртном изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете уместо враћања на рад исплати износ од 486.344,20 динара. У ставу петом изреке одбијен је захтев тужиоца преко досуђеног износа од 486.344,20 динара до траженог износа од 875.419,56 динара на име накнаде штете уместо враћања на рад. У ставу шестом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 90.027,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1045/22 од 21.03.2022. године, одбијена је жалба и потврђена је првостепена пресуда у усвајајућем делу.

Против правоснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, која је учињена у поступку пред другостепеним судом и ради уједначавања праксе у смислу члана 404. ЗПП.

Будући да су испуњени услови за одлучивање о ревизији на основу члана 403. став 2. тачка 1. у вези члана 441. ЗПП, то нема потребе за одлучивање о ревизији, као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. На друге разлоге предвиђене чланом 407. став 1. Закона о парничном поступку ревидент суштински не указује. Ревидент оспорава чињенично утврђење нижестепених судова у погледу фактичког места рада тужиоца, чињенице да ли је исти формално распоређен на место рада и питања одређења места рада у односу на место, које је одређено последњим законитим анексом уговора, сагласности запосленог за променом места запослења, као и одређења висине накнаде штете, што не може бити разлог за изјављивање ревизије. Указивање на погрешно утврђено чињенично стање, услед погрешне оцене доказа, није од утицаја у ревизијском поступку приликом испитивања побиијане другостепене пресуде, будући није испуњен услов за примену 407. став 2. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 1999. године засновао радни однос са „НИС Југопетрол“ на радном месту продавац (са IV степеном стручне спреме), на бензиској станици у ПО „Бензиска станица ...“. Тужилац је на основу анекса број 10 уговора о раду од 03.09.2012. године обављао послове тачнога горива, са местом рада у ... и са уговореном бруто 1 зарадом за пуно радно време и стандардни учинак у износу од 51.994,00 динара. На основу анекса број 11 уговора о раду од 28.12.2012. године (који анекс је поништен као незаконит правноснажном пресудом Трећег Основног суда у Београду П1 1050/13 од 09.10.2017. године) тужилац је распоређен на послове радног места самостални референт за ..., Одељење за ..., Служба за ..., Сектор за ..., Дирекција за ..., Функција за ... са местом рада у ..., на адреси ..., зграда ... НИС Нафтагас и са уговореном бруто зарадом за пуно радно време и стандардни учинак у износу од 38.830,00 динара. Тужилац је ове послове обављао све до 17.05.2013. године када му је тужени отказао уговор о раду. Правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1794/19 од 14.01.2020. године, поништено је решење о отказу уговора о раду тужиоца од 17.05.2013. године и наложено туженом да тужиоца врати на рад. У поступку реинтеграције тужиоца у процес рада, ради поступања по пресудама Основног суда у Новом Саду П1 1794/19 од 14.01.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1215/20 од 04.11.2020. године, тужени је доставио тужиоцу обавештење о понуди за закључење спорног анекса број 12 уговора о раду, за обављање послова оператер Региона ..., Дивизија ..., Дирекција за ..., Департаман за ..., ... центар ..., са основном бруто 1 зарадом у износу од 55.080,00 динара, која је учињена уз обавештавање у ком је року дужан да потпише анекс уговора о раду, као и о последицама у случају непотписивања. Тужиоцу је уз обавештење достављен и спорни анекс уговора о раду за обављање наведених послова оператера Региона ..., за које се захтева стручна спрема – 40 ССС, IV степен стручне спреме, према опису послова детаљно утврђеним од стране првостепеног суда на страни 7, са предвиђеним местом рада у ... и тужилац је ту понуду одбио писаним изјашњењем од 11.02.2021. године. У изјашњењу је навео да је понуђено радно место у ..., које је удаљено преко 50 км од места у коме је радио – ... и да је предвиђен рад у сменама, а да од стране послодавца није организован превоз из ... у место рада ... и

назад, док путовање јавним превозом, иако га плаћа послодавац, не даје сигурност да ће у свим сменама, нарочито ноћној, моћи да на време долази на посао и да са истог креће кући без проблема. Спорним решењем од 24.02.2021. године, тужени је тужиоцу отказао уговор о раду, због тога што је одбио закључење анекса 12 уговора о раду од 29.01.2021. године, са образложењем да су обавештење и анекс број 12 уговора о раду тужиоцу понуђени ради поступања у складу са правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду и да је тужилац обавештен о последицама непотписивања анекса уговора о раду. Првостепени суд је утврдио да је удаљеност од ... (места рада тужиоца према анексу број 10 уговора о раду) до ... 19 км, док је удаљеност од ... (у ком месту је тужилац радио до отказа уговора о раду 17.05.2013. године) до ... 62,4 км и потребно је 50 минута преко пута Е75 и А1/275 и 46 минута без гужве. Висину накнаде штете уместо враћања на рад првостепени суд је утврдио у укупном износу од 486.344,20 динара и то на име десет зарада у висини од по 48.634,42 динара, која висина зараде је била предмет вансудског поравнања између странака, као разлика зараде између анекса број 11 и анекса број 10 уговора о раду.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да нису били испуњени услови да тужилац буде премештен у друго место рада сагласно члану 173. став 1. тачка 2. Закона о раду („Сл. гласник РС,“ број 24/05...113/17), те како је овлашћење туженог као послодавца да тужиоцу као запосленом понуди измену уговорених услова рада применом члана 171. став 1. тачка 2. Закона о раду условљена испуњеношћу 173. истог закона, то ни одбијање тужиоца за закључење оваквог анекса уговора о раду није могло бити санкционисано отказом уговора о раду, применом одредбе члана 179. став 5. тачка 2. Закона о раду, што побијану одлуку туженог чини незаконитом. Из наведених разлога утврђено је да је анекс 12 уговора о раду туженог од 29.01.2021. године незаконит, а решење о отказу уговора о раду од 24.02.2021. године поништено. Следом, сагласно одредби члана 191. став 5. Закона о раду, нижестепени судови су закључили да је основан захтев тужиоца за накнаду штете уместо враћања на рад у висини десет зарада, имајући у виду све релевантне околности случаја – да је тужилац рођен 1970. године, у радном односу код туженог провео 22 године, да је отац једног детета које издржава као разведени родитељ.

Имајући у виду утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови применили материјално право доносећи побијану одлуку о тужбеном захтеву у овој правној ствари.

Одредбом члана 171. став 1. тачка 2. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (анекс уговора) ради премештаја у друго место рада код истог послодавца, у складу са чланом 173. овог закона. Чланом 173. истог закона прописано је да запослени може да буде премештен у друго место рада ако је делатност послодавца такве природе да се рад обавља у местима ван седишта послодавца, односно његовог организационог дела, као и ако је удаљеност од места у коме запослени ради до места у које се премешта на рад мања од 50 км и ако је организован редован превоз који омогућава благовремени долазак на рад и повратак са рада и обезбеђена накнада трошкова превоза у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Запослени може да буде премештен у друго место рада ван случајева из става 1. овог члана само уз свој пристанак.

Тужени је у поступку реинтеграције у процес рада понудио тужиоцу закључење анекса уговора о раду са предлогом за премештај у друго место рада код послодавца. Међутим, како је место премештаја ..., које је удаљено више од 50 км у односу на претходно место рада тужиоца - где је тужилац фактички и формално радио пре него што му је отказан уговор о раду у мају 2013. године, то је правилан закључак нижестепених судова да нису били испуњени услови из одредбе члана 173. став 1. тач. 2. Закона о раду, па следом ни члана 171. став 1. тачка 2. наведеног закона. Следи да је предметни анекс 12 уговора о раду од 29.01.2021. године незаконит. Стога, одбијање закључења анекса уговора о раду са наведеним условима рада, није могло бити санкционисано решењем о отказу уговора о раду, па је следом решење о отказу од 24.02.2021. године незаконито. Правилно су нижестепени судови одлучили и када су тужиоцу, коме је престао радни однос без правног основа, а који није захтевао да се врати на рад, применом члана 191. став 5. Закона о раду, досудили накнаду штете у износу од 10 зарада применом напред наведених критеријума. У вези са свим наведеним, ревизијски наводи туженог представљају сопствено тумачење права од стране ревидента, а које нема правно утемељење у утврђеним чињеницама, па их Врховни касациони суд не прихвата, као основане.

Како се, дакле, ревизијским наводима не доводи у питање правилност другостепене одлуке, то је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић